

resnih besed. Rekel jim je: „sedaj je za vlado važna naloga: delati na to, da se revolucija še bolj ne ukrepi; vsak minister mora svoje storiti; zlasti je pa treba skrbeti, da ljudstvo vere popolnem ne zgubi; to vam bodi sedaj glavna naloga“. Teh cesarjevih besed so se uže 7 let preganjani nemški katoličani poprijeli in do cesarja poslali posebno pismo, v katerem ga spominjajo na to, kar je k ministrom djal, in ga kaj milo prosijo, naj se ogleda nekoliko po deželi, da bo se sam prepričal, kako jegovi ministri ravnaajo z katoličani, kako zatirujejo vero! [Ministri so sami lutroveci, freimavreri, deloma celo judi]. „Svitli cesar bi, pravijo katoličani v pismu, z lastnimi očmi gledali razdjanje in upustošenje svetišč božjih. Na stotine naših dušnih pastirjev nam je smrt pobrala, pa ni bilo mogoče jim potrebnih naslednikov dobiti, na stotine mešnikov trpi v ječah, drugi tavajo in blodijo v prognanstvu po tujih deželah, z večino izgnanih škofov vred; na tisoče pridnih redovnikov in redovnic, ki so svoje vse življenje posvetili v blagor bližnjim, so morali očetjavo zapustiti, na stotisoče vernikov pogreša besedo božjo, sv. mešo, umira brez mešnika, se pokapa brez cerkvenih obredov. In vendar se vkljub tolikemu trpljenju in popolnem neopravičenemu preganjanju med milijoni Vaših katoliških podložnikov niti eden ni našel, ki bi se bil po sili cesarskim zaukazem vprl, spuntal in revolucijo pričel. Kako močno opravičeno je torej, svitli cesar, Vaše mnenje, da le vera zamore človeku zdatno braniti, da se po političnih strastih ne da zapeljati v upor, punt in revolucijo zoper obstoječo državno oblast. Dobro torej, svitli cesar, ustavite dosedanje preganjanje katoličanov, dajte svojemu ljudstvu zaželjeni mir in mi se bodemo veselili zedinili z vladinimi oblastnjami v ta namen, da se ljudstvu potrebna vera ohrani“. Tako so katoličani pisali nemškemu cesarju, ki je prisiljen na ta glas tem bolj ozir vzeti, ker je državni zbor od njega zaželjene postave zoper socialiste zavrgel. Cesarjeva lastna lutrovska vera pa mu tudi ne more pomagati, ker je vsa razdjana in razjedena, po 300letnem razsajanju zoper katoličanstvo onemogla krivovera. Skoro nihče lutrovcev ne daje več svojih otrok krstiti, lutrovski duhovniki so skoro sami novošegni neverci; v neki farni cerkvi v Berolina, katerej je 10.000 duš vpisanih, se je samo 8 ljudi udeležilo zahvalnice za rešenje cesarja! Taka vera je se vé — preslaba za prerojenje ljudstev, za obrambo pametnega reda zoper strahovite namere vsled liberalnega izsesavanja razkačenih in popolnem nevernih socializmov!

Gospodarske stvari.

Kako naj ravna čebelorejec z panji po Dzierzonovi osnovi.

I. Vsak razumen čebelar lahko sprevidi, kako praktični in koristni so v mnogoterem oziru panji

ali čebelarski koši po Dzierzonovi osnovi, t. j. z premakljivimi satovniki. Zato so se pa taki panjevi tudi pri nas že začeli širiti in menda ni več mnogo takih bečelarjev, ki bi še ne bili takega panja nikoli videli. So pa ti panji tako narejeni, da čebele satovje delajo v majhnih štirivoglatih satovnikih, okvirjih ali obročkih. Ti so tako vloženi, da jih zamoremo vsaki čas, kedar se nam spoljubi, iz panja vzeti, jih preiskati, zalego mladih čebelic pregledati, medu izvzeti in obročič ali okvir z praznim satovjem zopet v panj obesiti. To je pa velik dobiček, katerega pri navadnih panjih in koših popolnem pogrešamo. Košev, kder si čebele satovje trdno vdelajo, ni mogoče pregledavati, ali posameznih pogaç vun jemati, ali drugih noter devati. Le tak čebelar, ki si je priskrbel panjev z premakljivimi satovniki, ima čebele v svoji popolni oblasti. Prvi je take panjeve izumil najslavnejši čebelorejec, katoliški župnik Dzierzon v Šleziji na Pruskem. Ta mož si je vsled tega neznano veliko zaslug pridobil za povzdigo ljudskega blagostanja. Panji se imenujejo po njem: Dzierzonovi panji in vse sedanje na podlagi njegove iznajdbe vstalo razumno čebelorejstvo: Dzierzonova čebeloreja. Panji po Dzierzonovi osnovi se izdelujejo: iz slame, ila, opeke in lesa. Gledati pa je, da so zadosti topli; tudi je treba paziti na to, da so vsi ti okvirji pri bučelnjaku enako veliki, da se zamore isti okvir ali satovnik pri vsakem porabiti in vanj obesiti. Panji so pa ali ležeči ali stoječi. Kako se torej z čebelami in satovjem pri takih panjih ravna, to se bo zaporedom v 13. točkah razlagalo. 1. V teh panjih se lahko pospešuje rojenje ali pa pridelovanje medu. Spomladi in pred poglavitno pašo je treba, kolikor je to mogoče, pospeševati zalego. V ta namen se precej v začetku satovje stisne in omeji, da se na toplem drži; pozneje se nastavi satovje s zadelano zalego, prazno satovje pa vloži za čebelice delavke; gnezdišče za zalego se ob pravem času razširi, čebelicam pa nalašč krmi v ta namen, da poprej rojijo. Kajti spomladi je treba mnogo čebelic za rojenje, ob poglavitni paši pa mnogo delavk za nabiru medu. Ob času poglavitne paše se pa mora, kolikor mogoče, skržiti prostor za zalego, da se prostora dobi za med in posebne tudi, da zalega in iz nje izhajajoče brezštevilne bečele zopet vsega medu ne snejo, kar se ga je bilo že poprej nabralo, — 2. Skoro vse izprazneno satovje Dzierzonovih panjev zamoremo zopet porabiti. To pa vrže mnogo več dobička, kakor pa če se precej za vosek prepusti. Kako se pa prazno satovje v te satovnike ali okvirje devlje? Na dvojni način. Zgornji del vsakega okvirja se že poprej, kakor se v panj postavi, po celi dolgosti olepi z dolgim koscem satovja. V ta namen se pripravljeno kos satovja namoči v vroči vosek in se potem ročno postavi na zgornji del okvirja ter nekoliko pritisne. Isto delo se opravi tudi tako, če se ščetinasti čopič (penzelj) namoči v vročem vosku ali v raztopljeni gumi, in z njim zgornji del okvirja

pomaže, kder se potem hitro odločeni kos satovja položi in pritisne. Tako odkažemo čebelam, kder imajo v vsakem okvirji delanje satovja nadaljevati. Če bi se bečelicam v okvirjih ne prilepilo nekoliko satovja, tedaj bi po 2—3, ali po vseh okvirjih kar navskriž začele satovje delati; tako bi se pa poglobitveni dobiček pri Dzierzonovih panjih zgubil. V kratkem se lahko spozna veliki dobiček, ki se s tem majhnim trudom, z prilepovanjem majhnega satovja doseže; kajti sicer vse tudi najlepše satovje drugih panjev morajo za vosek porabiti, ker se več ne da v panj postaviti. Pomislimo na dalje, kolik dobiček je za mladi roj, če ga spravimo v panj z uže nastavljenim satovjem! Roj se vseli v panj, kjer je zanj že vse satovje pripravljeno; čebelicam je treba le dalje delati, in matica je v stanu kar jajčica leči. Prerajtamo še, da čebele potrebujejo 13—14 funt. strdi, prej ko en funt voska napravijo. Preden se teh 13—14 funt. nanosi, utegne že glavna paša nehati, in čebelorejec lahko v pozni jeseni ima panj brez medu, med tem ko se v panje po Dzierz. osnovi kar naenkrat med nanaša v nastavljeno satovje. Pa tudi starim panjem se prihrani mnogo truda, če se njim nastavlja že satovje; na taki način se dobi mnogo več medu.

Odkod dobiva vino rujavo barvo?

„Steirischer Landbote“.

M. Da vino večkrat rujavo postane, temu je več vzrokov krivo: 1. predolgo vrenje na mehéh ali tudi predolgo ležanje drozgalice v odprtih posodah, n. pr. na krnici; 2. Če mraz, slana še ne popolnoma zrelo grozdje popari, ali pa če toča kratko pred branjem grozdje otolče in poškoduje; 3. pretakanje starejšega vina v nove ne dosti izkuhane ali celo v pokvarjene sode; 4. Pristop prostega zraka pri pretakanju starejšega vina, ali pa če staro vino soda popolnoma ne izpolnujejo ali če so sodi kakor se pravi na vanek. Nič ni starejšemu vinu bolj škodljivo, ko prosti pristop zraka. To so poglobitveni vzroki gori omenjene nepopoljne prikazni in ker zdaj te poznamo, se hočemo po sredstvih ogledati, ki te vinske napake odstranjajo. Kdor ima to bolezen že v kleti v svojem vinu, temu se sledeča sredstva morejo zoper njo nasvetovati: a) Večkratno pretakanje vina pa tako, da zrak ne more prosto do vina pristopati. Sod se mora z trdno, globoko v vino segajočo pilko zapilkati in skrbeti, da je sod vedno poln. Poglobitveni vzrok raznih vinskih bolezni pa je pretakanje vina v ne pravem času. Kolikor mrzlejša je bila jesen in zima, toliko pozneje se mora vino pretočiti, še le meseca marca ali aprila. Kolikor pa je bila zima rahlejša in toplejša toliko prej se sme to zgoditi že meseca decembra ali januarja. Ne po koledarju, ampak po vremenu se mora tukaj umen vinorejec ravnati, prav za prav potem, kako je vino zavrelo. b) Ako se po takim ravnanju bolezen

vinska ne da odpraviti, treba je, da vino v drugo zavreje. To se pa zgodi, ako se vinu sladkorjeve vode pridene. 3—4 funte grozdovega sladkorja v 3—4 litrih vode raztopljenega je na vedro vina zadosti. Dobro sredstvo za to, da vino v drugo zavreje, je tudi to, da se boleno vino na drugi koš pri prešauju vlije, dobro z tropinami pomeša in izpreša. Tako pomlajeno vino dobi iz grozdovih receljnov, iz pešek in mehov na novo čreslovine in iz mošta, ki je še v tropinah, sladkorja. Seveda se tako z vinom ravnati da le v času branja. c) Ako ima rujavo vino prazen, neprijeten okus, se mu mora z taninom in alkoholom na pomoč priti. 2 lota tanina in blizo 1/2 litra dobrega vina na ognju raztopljenega je zadosti na vedro vina. Ravno tako naj se vinu nekaj alkohola pridene. 6 procentov alkohola mora dobro namizno vino imeti, ktero ga ima manj, naj se mu ga prida. Z gipsom ali lesnim ogljem vino zdraviti je že bolj težavno. Vsakako pa je dobro, če se tako bolena vina prej ko mogoče pospijejo. Nezdrava sicer rujava vina niso, če morda niso gujila.

Alois Werk.

Berksirsko in sufolsko svinjsko plemo, kake vrednosti je za domačo svinjerejo? Kdor je jedno teh imenovanih svinjskih plemen, ki je bilo iz Angleškega k nam zaplojeno, kdaj skusil, ta se je gotovo do dobra prepričal, da ima to plemo na zboljšanje našega domačega deželnega plemena svinj ugoden in dober upliv, ne le gledé rane godnosti svinj, ampak tudi gledé napravljanja mesa in masti. Vrh tega so svinje tega plemena z vsako krmo zadovoljne, niso čisto nič zbirčne in to, kar povzijejo, dobro in do malega prebavijo in v meso in mast podelajo. Čisti ploditvi angleških plemen se pa pri naših razmerah živinoreje in poljedelstva marsiktere ovire zoperstavljajo, zlasti manj ugodne podnebne razmere, neprillična strežba, posebno pa slabi svinjski hlevi, najbolj pa ubrejevanje svinj po približnih sokrvnikih, sorodnikih. Zarad tega zasluže reja domačega deželnega plemena več pozornosti in skrbi, ker imenovane napake bolje prenaša, kakor pa angleška plemena, ker jih je bolj privajeno, in manj razvajeno, tedaj tudi manj iz roda uhaja, kakor pa čisto, nježno angleško plemo. Nasproti temu pa je križevanje, to je plemenjenje domačih svinj z angleškimi svinjami vsega priporočanja vredno in so zlasti na srednjem in spodnjem Stajerju z tem križevanjem izvrste uspehe dosegli. Seveda ne gre pričakovati, da se bode po jedno — ali dvakratnem plemenju čistega angleškega plemena z našim domačim plemenom že do stalnega plodnega deželnega plemena prišlo. Tó se more še le v petem — šestem rodu po plemenjenju z čistim angleškim plemenom pričakovati. Tako so v drugih deželah prišli do novih izvrstnih plemen. Komur pa je le na tem ležeče, da si izredi svinje, ki mu na prvem mestu le meso in mast narejajo, ta bode dobro storil, ako se pri

prvem ali drugem rodu po križevanju z čistim angleškim plemenom ustavi, tako bode najbolj gotovo svoj namen dosegel. Iz rečenega pa še sledi, da je najboljše svinje čistega domačega plemena z merjasci čistega angleškega plemena plemeniti; tako se dobijo živinčeta, ki so za odebeljenje na mesu in na masti kakor ustvarjena.

Prašanje ktero angleško pleme ali berkširsko ali sufolsko za naše razmere bolje kaže, še ni popolnoma dognano. Vendar pa so se v zadnjem času veljavni glasi čuli, da je posebno za manjšega posestnika berkširsko boljše. Pravijo zato, ker je kri tega plemena našim domačim plemenom bolj sorodna, da tudi nevarnosti našega podnebja lažje prenaša, kakor bolj nježna in občutljiva sufolska svinja.

Dr. M. Klingan.

Sejmovi na Štajerskem. 3. junija sv. Lovrenc v puščavi, sv. Magdalena in Maribor, Ptujška gora, Središče, Poličane, Reichenburg; 4. junija Maribor, Vozenica; 6. junija Artiče, Pobrežje v Ptuj; 8. jun. Sv. gore, sv. Martin pri Slov. Gradcu, Slatina, Stras.

Sejmovi na Koroškem. 8. junija Pliberk; 11. jun. sv. Hema; št. Lenart, št. Paul, Althofen, Podgorje, 14. junija zgornji Drauberg, 15. junija Grajfenburg.

Dopisi.

Iz Celja. (Razstava — izpred sodišča). „Slov. Gospodar“ je že enkrat poročal, da namestnik celjska kmetijska podružnica letošnjo jesen napraviti v Celju razstavo raznovrstnih poljedelskih reči. V ta namen je sklical predsednik celjske kmet. podružnice grajščak Berks iz Blagajne pretečeno nedeljo 12. maja v Celje mnogo spodnještajerskih gospodarjev ter jim naznanil, da se mu je posrečilo, od nekterih okr. zastopov, od ministertva za kmetijstvo in od štajerske kmetijske družbe okoli 1200 fl. v ta namen nabrati, da bi se v Celju napravila razstava poljedelskih pridelkov. Razstaviti se ima živina, poljedelski pridelki, različne mašine in učni pripomočki za poljedelstvo. Razstava se ima vršiti skozi 3 dneve začetkom oktobra ali pa koncem septembra. Prav pripravno poslopje za razstavo bi bila nekdanja grofija ali zdajšnje mestne šole, kjer tudi podružnica namerava razstavo napraviti, če bode dež. šolski dovolil, da se za tega voljo poduk v mestnih šolah nekoliko pozneje začne. Razstavi želimo srečen uspeh! Kakor zdaj kaže po polju in vinogradih, bo ravno letos naš slovenski gospodar v stanu, razstaviti svetu pridelke svojega truda; kajti povsodi se Bogu hvala poje, ki nam hoče letos blagosloviti sad zemlje. — 13. majnika so se pričele zopet v Celju porotne sodnije. Predno pa ko začnem poročati o delovanju porotnih sodnij, naj na kratko omenim zanimive obravnave zoper ptuj-

skega hišnega posestnika P. R. Ta mož je pripravil v svoji hiši v Ptuj stanovanje za ženske, ki so bile na slabem glasu. Zaradi tega ga je okrajna sodnija v Ptuj obsojila na en mesec v ječo. Toda mož se je pritožil pri celjski okrožni sodniji po svojem zagovorniku dr. Kozjeku. In glej, celjska okr. sodnija je vslušala pritožbo ter omenjenega zatoženca spoznala nedolžnega, in sicer iz tega razloga, ker mu je mestni urad ptujski dal privoljenje k nesramnemu mešetarstvu. Prva obravnava pred porotniki se je 13. t. m. vršila zoper Jožefa Plečko iz Rač blizu Maribora. 10. jan. t. l. je v gostilnici pri Fr. Lavrenčiču v Račah pilo in igralo mnogo gostov; pri igri se začnejo pripraviti in med saboj puliti. Črez nekaj časa gresta Lorenc Auer in zgoraj omenjeni Jože Plečko iz gostilne ter se zvonaj začneta pripraviti; Plečko vrže Lorenca Auerja ob tla ter tepta po njem, tako da mu je več lahkih ran zaval. Ko se pa pozneje vsi gostje podajo v Zgornje Rače, se jamejo vnovič pretepati in pri tej priliki vdari Jože Plečko Franceta Auerja, brata unega Lorenca A., z katerim se je že poprej pulil, tako hudo po glavi, da se je France A. zgrudil ob tla ter dan pozneje vmrl. Obsojen je J. Pl. na 2 in pol leta v težko ječo. 13. majnika je bil obsojen na 2 leti v težko ječo Jakob Rober iz Leviča, ki je 12. marca t. l. zavoljo neke viničarske deklinje blizu Hrastnega Šimona Ožina 2krat z sekiro po glavi mahnil, tako da je ta nekaj dni potem vmrl. — 14. t. m. je bil v težko ječo na 18 let obsojen Jož. Lajh iz Pesinga, ker je, kakor pravi, na prigovarjanje Jož. Petroviča iz Gerlinec v ptujskem okraju, svojega očeta ustrupil. Primešal je namreč 2 dni zaporedoma v jed arzenika. Oče je vsled tega tudi 7. jan. t. l. vmrl. Morilec svojega očeta je še le 18 let star! — 15. majnika je bil k smrti na vislicah obsojen Franc Satler iz Andreneč v Št. Lenartskem okraju. S. je dolgo časa sem prav surovo ravnal z svojo pasterko, Gletno Treziko Rojs; 1. marca t. l. pa je hotel vbogo dete vmoriti ter ga je z ного v trebuh pehal, tako da Trezika treščil z glavo ob zid ter se zgrudi na tla. S tem še ni bil zadovoljen, temveč jo še z peščico tolče po glavi, tako da je deklica za pretresom možganov še tistega dne vmrla. (Dalje prih.)

Od sv. Tomaža nad Vel. nedeljo. (Letina — oderuštvo). Uže dolgo nam ni nobena letina toliko lepega in veselega obetala, kakor letošnja; če nas Bog obvaruje ledu in nalivov, bodemo dobili vsega zadosti: zrnja, sena, sadovja in vina. Čeravno blagoslova tolikega nismo vredni, smo ga pa potrebni močno zelo. Številnim škodljivcem poljedelskim moramo prištevati tudi pisane srake še bolj pa sive vrane. Škoda, ki jo te delajo, je znatniša, kakor bi morebiti kdo mislil. Koliko kuruze izpipljejo, kedar ta kal poganja! Koliko storžev obelijo in zrnja požró! Tudi gospodinjam poberejo mnogo mladih pišaneč in puric. Zato bi že prav potrebno bilo, da bi ljudje pri nas na zati-